

Operační sál – místo s častým výskytem bodného poranění

**Autor: PhDr. Dana Streitová^{1,2}, PhDr. Renáta Zoubková^{1,4}, Bc. Hana Mittáková² Doc. MUDr. Milan Májek, CSc. ³
PhDr. Zuzana Rybářová ³**

Vysoká škola zdravotnictví a sociální práce sv. Alžběty, COS – FNO², Slovenská zdravotnícká univerzita v Bratislavě, FOaZOŠ, ³ KARIM – FNO ⁴

Zdravotníčtí pracovníci čelí denně rizikům poranění ostrým předmětem a s tím spojeným nebezpečím nákaz přenosných touto cestou. Poranění ostrým předmětem ve zdravotnictví jsou závažná především z hlediska přenosu infekčních onemocnění. Nejvýznamnější cestou ke snížení rizika bodných poranění je prevence. Nezanedbatelné je též dodržování postupů v případě samotného poranění dle platné legislativy. **Riziko bodného poranění závisí na druhu vykonané práce – nejčastěji k poranění dochází při použití a před znehodnocením ostrého předmětu. Podle výsledků prováděných studií jsou nejvíce ohroženou skupinou zdravotní sestry. Nejvyšší riziko představuje jednorázově použitá injekční jehla, jehla intravenózního katétru, chirurgická jehla, ostří skalpelu, jiné jehly atd.**

Drobná poranění

Práce na operačních sálech je velice náročná činnost a klade specifické nároky na všechny personál, a proto je velmi důležitá spolupráce celého operačního týmu. Dobře zvládnutý operační zákrok je pak záležitostí, především spolupracujícího erudovaného operačního týmu, ale také optimální přípravy klienta, přípravy techniky, přístrojů a instrumentaria.

Nejohroženější skupina zdravotní sestry

Riziko poranění stoupá s délkou praxe!!!

Většina zdravotníků se někdy při práci poranilo o jehlu či jiný ostrý předmět, mnozí z nich však událost nenahlásila nebo ji oznámila jen někdy. Vůbec nejčastěji se při práci poraní sestry, které se tak vystavily vysokému riziku nákazy závažnými onemocněními, jako HIV či hepatitida B a C.

Evidence úrazů COS FN Ostrava 2014 - 2016

Bodná poranění

Ve FNO nejvíce úrazů bez PN v roce 2014 (201/135)

Pády

- nejvíce úrazů r. 2014 na COS 32, GPK 10, KCH 9
- poranění na COS častěji u lékařů než sester
- zdroj (až 50% šicí jehla, skalpel, kostní nástroj)
- nejvíce úrazů se stalo okolo 10. hodiny ranní
- nárůst úrazů před reakreditací (rok 2016)
- kuriózní poranění (srážka lékařky se sestrou)

Indikátor kvality

Drobná poranění

Častá a zbytečná zranění vznikají až při samotné likvidaci ostrých předmětů!!!

Až 90% poranění způsobeno vlastní vinou!!!

Evidence úrazů

Novela od 1.1.2015

40 - 75% drobných poranění není evidováno !!!

Na závěr můžeme bohužel konstatovat, že 10 z 20 lékařů a 12 z 20 oslovených sester neeviduje drobná poranění. O evidenci „rozhoduje“:

- závažnost poranění
- množství kontaminace
- anamnéza pacienta

V druhém pololetí roku 2017 proběhlo na COS FNO malé průzkumné šetření, týkající se pracovních úrazů bez pracovní neschopnosti. Lékařům a nelékařským zdravotnickým pracovníkům byly položeny tři otázky:

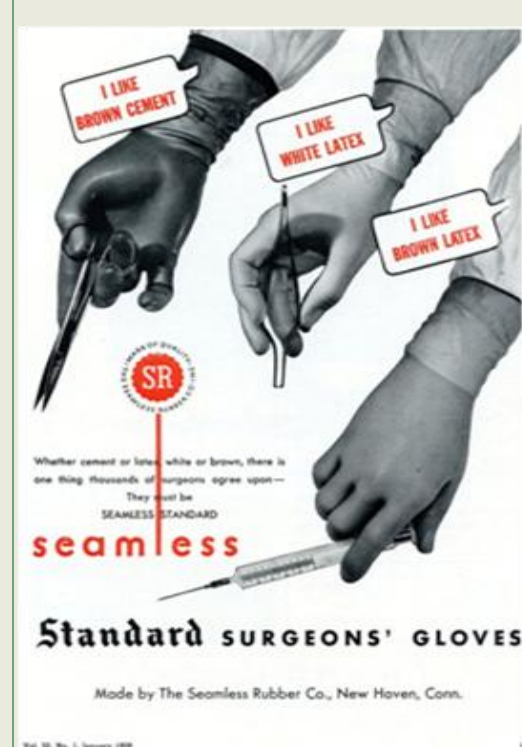
- Jak často se poraníte?
- Hlásíte vždy poranění?
- Jdete pak na odběry?

Opatření při poranění kontaminovaným předmětem

Nechat volně krváčet 10 min. vymývat vodou a mýdlem
Dezinfekce s virucidním účinkem
Zápis do Knihy drobných úrazů
Odběry na Klinice inf. lékařství

Prevence I

Eliminace rizik:
• OOPP !!!
• školení
• očkování

Prevence II

Zásady manipulace s ostrými nástroji (výchova mladých chirurgů)

